

סוגרים שבוע

מספרים ש...

מי שבר את הכלי?

מכיוון שבעלי ואני עובדים מחוץ לבית במשך רוב שעות היום, קיבלה עוזרת הבית מפתחות משלה, כדי שתוכל לנקות את ביתנו כאשר איננו נמצאים בו. היא נראתה לנו אדם ישר וסמכנו עליה שתעשה את העבודה כמו שצריך. במשך שנתיים שהיא עבדה בביתנו הכול התנהל כשורה ולא היו לנו תלונות. אחר צהריים אחד חזרתי הביתה ומצאתי במזנון, במקום בו ניצבים כל חפצי הנוי שלנו, את אחד מכלי הזכוכית מוטל שבור. שאלנו את העוזרת על כך, והיא השיבה כי לא ידוע לה דבר. לא הצלחנו להבין כיצד היא סבורה שנאמין לה. אשמתה היתה ברורה כשמש, משום שאיש מלבדה לא שהה בבית באותה שעה. מי היה יכול לעשות את זה אם לא היא? אבל היינו בדילמה. היא טענה שאין לה שום מושג מה ואיך קרה ולה לא נשבר שום דבר. מה יכולנו לעשות כעת? לאלץ אותה לשלם? לפטר אותה? או 'פשוט' לשמור טינה?... כעבור שלוש שנים, ישבנו כל המשפחה בסלון כאשר - בום! - כלי זכוכית שעמד במזנון התנפץ בלי שאיש נגע בו או עמד לידו. הייתם מאמינים? גם אנחנו לא, עד שזה פשוט קרה. כנראה שיחד עם כלי הזכוכית נסדק גם משהו בביטחון המופרז שלנו שאנחנו יודעים בדיוק איך דברים מתנהלים...

מתוך "הצד השני של הסיפור"

נקודה למחשבה: האם נתקלתם פעם במצב בו היה לכם 'ברור מעל לכל ספק' שמישהו התנהג כלפיהם בצורה פוגעת וחסרת התחשבות, ולבסוף התברר שזו היתה טעות? כיצד הגבתם אז? מה עושים כדי למנוע מקרים כאלו?

פותחים שולחן שאלות לדיון משפחתי

"עושים עליה" - "וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אֲתֶם" (יב, לח) – מדינת ישראל משקיעה מאמצים רבים לעודד עליה לארץ. בעשרים השנים האחרונות הגיעו לארץ מאות אלפי יהודים מרוסיה, אתיופיה וממקומות נוספים בעולם. אילו בעיות מיוחדות עומדות בפני העולים וכיצד יש להתגבר עליהן? רבים מהעולים הם אומנם צאצאים של יהודים אך אינם מוגדרים יהודים על פי ההלכה. הדבר יוצר בעיות קשות של התבוללות עם גויים. האם לדעתכם צריך להעלות אנשים שאביהם יהודי אך אימם גויה? ומה אם רק הסבא יהודי אך שני ההורים כבר גויים?

כסף - "וַיִּשְׁאָלוּ מִמִּצְרַיִם כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב" (יב, לה) – למה היה חשוב כל כך שבני ישראל יצאו ממצרים עם הרבה כסף ורכוש? האם זה רק פיצוי על עבודת הפרך שעבדו שם או שיש לכך סיבות נוספות? האם היית רוצה להיות עשיר? בָּמָה זה היה משנה את חייך? עד כמה לדעתך המושגים 'אושר' ו'עושר' תלויים זה בזה?

מתוך הפרשה

תקציר הפרשה: החודשיים האחרונים במצרים: שלוש המכות האחרונות – ארבה, חושך, בכורות * ההכנות ליציאה: מצוות קידוש החודש, מצוות קורבן הפסח * יציאת מצרים ביום טו' בניסן * קדושת הבכורה (בכור בהמה, פטר חמור, בכור אדם).

איך אפשר להתחדש?

אם אנחנו היינו צריכים לבחור מי תהיה המצווה הראשונה בתורה, מן הסתם היינו חושבים 'בגדול'. אולי היינו בוחרים את "אנוכי ה' אלוקיך" העוסקת באמונה בה'. אולי היינו הולכים על "זכור את יום השבת לקדשו", בתור זכר לבריאת העולם. מה שבטוח הוא שלא היינו מתחילים ממצווה כמו 'קידוש החודש' שנראית עניין טכני הקשור לחישובים של לוח השנה.

אלא שהתורה בוחרת לפתוח דווקא בה את רשימת המצוות של עם ישראל – **"הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשִׁים חֲדָשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה"** (שמות יב, ב). התחדשות הלבנה של חודש ניסן סימנה את החודש הראשון של לוח השנה היהודי. ישנם עמים שהלוח שלהם מתבסס על השמש. אפשר להבין זאת. השמש קבועה, יציבה ועוצמתית ומשמשת מקור של חום ואור לבני האדם.

לוח השנה של עם ישראל, לעומת זאת, מתבסס דווקא על הירח למרות שאורו חלש יותר, וישנם אף לילות בחודש שבהם הוא נעלם לגמרי.

אלא שלירח יש תכונה חשובה ויקרת ערך של **'התחדשות'**. גם אחרי שנדמה שהוא נעלם ונמחק הוא מופיע פתאום מחדש. גם כשנדמה שהוא לא ישוב עוד, הוא הולך וצומח עד שהוא מופיע במלואו. כאשר משה רבינו מגיע לבני ישראל המשועבדים באכזריות כבר 210 שנה במצרים הוא פוגש אנשים על סף ייאוש. 'האם יש סיכוי לשנות משהו? האם ייתכן שנצליח להתגבר על מלך מצרים התקיף ולצאת מכאן?'. המצווה הראשונה שזוכה לה עם ישראל נועדה לתת בהם כוח באותם רגעים קשים, אך גם לשמש קריאת כיוון לעתיד הרחוק. גם כשהמצב נראה לא מזהיר והנתונים קשים, גם כאשר נדמה שאין סיכוי, צריך להתחזק באמונה בה' ובעצמנו ולהתעקש להתרומם ולהתמודד. בדרך הזו הצליח עם ישראל לצאת מצרים, ובדרך הזו יוכל כל אדם להתמודד עם ה'מצרים' הפרטי שלו. לא משנה כמה פעמים ניסית עד היום ולא הצלחת, לא משנה כמה שחור נראה הלילה. בסופו של דבר הלבנה תתמלא אט אט ותאיר את השמים.

נקודה למחשבה: מה יכול לעזור לנו להתחדש? כיצד אפשר להשתמש בכלי ה'התחדשות' כדי לא לשקוע בהרגלים או בתבניות חשיבה מקובעות?